

ENSV SARK-i Banditismivastase Võitluse Osakonna eriteade
13. veebruar 1946. a.

10. veebruaril 1946 võtsid SARK-i Võrumaa osakonna töötajad Võrust Rõuge valda viiva tee 4. kilomeetrit kinni Võru Keskkooli vanemate klasside õpilased, kes püüdsid telegraafipostidele kleepida nõukogudevastaseid lendlehti:

- 1) Yeski Heino Voldemari p. sünd. 1928. a. 9. kl. õpilane
 - 2) Kaska Valev Jaani p. sünd. 1929. a. 10. kl. õpilane
 - 3) Tammemägi Hans Rudolfi p. sünd. 1929. a. 9. kl. õpilane
- Läbiotsimisel võeti kinnivõetuil ära 259 nõukogudevastase sisuga lendlehte, sh. Nõukogudevastase ajalehe Ugandi eksemplar.
ENSV Siseasjade rahvakomissar kindralmajor A. Reserv
ERA F R-LN5 s127. 1106-109

Ugandi

Võru koolipoiste põrandaalune leht aastast 1945

Nr 11

28 aprill 2010

XVI aastakäik

TÄNANE LEHT: VALEV KASKA ✉ RAVILA 7, VILJANDI 71008 ☎ 433 5617

Sakalamaa kooliõpilaste vastupanuvõitlus

Esimese venelase kirsavoi astudes Eestimaa pinnale 1944, algas Eesti metsavendlus. „Miks nad siis tulid meie õuele kaklema“, nüüd võis öelda „Mis nad siis hakkasid meie mehi kinni viima“.

Sakalamaa sai veel poolteist kuud vabadust nautida kui Ugandis juba relvaga kaitsti oma elu ja elulaadi venelaste eest.

Üheks küllaltki tähtsaks osaks pealesõjaaegses Eesti vastupanuvõitluses kujunes kooliõpilaste tegevus nii relvaga metsas kui sõnaga igapäevaelus. Põhiline kooliõpilaste tegevus kehtiva võimu vastu oligi lendlehed ja sõnaline agitatsioon kui ka oma demonstratiivse käitumisega võimumeeste naeruvääristamine. Ei puudunud ka nüüd heroiseeritud sambaõhkimised Rakveres, Tartus ja Tallinnas, see oli niivõrd enesestmõistetav tollal mis ei väärinudki tähelepanu. Vähemalt üldsusele näival koristati enesestmõistetavalt nüüd ära ka pronksmees, mille eelkäija Aili ja Ageda õhku lennutasid.

Esimeste aastate jooksul peale vene okupatsiooni algust 1944 septembris puuduvad Sakalamaal teated ja andmed kooliõpilaste võimuvastases tegevusest, kuid võib olla kindel et nii nagu kõikjal mujal Eestimaal algas kooliõpilaste kas otsene või passiivne vastupanu uue võimu vastu ka Sakalamaal. Nii nagu palju sündmusi ja tegusid on vajunud ajahõlma ilma et järeleõlved nendest midagi teaksid, nii on lood ka ilmselt siinsete kooliõpilaste vastupanuga.

Need tegijad, osavõtjad, järgneva viiekümne aasta jooksul oma saavutatud „heaolu“ nimel vaikisid sellest ja paljud vaikivad ka praegu edasi, sest tunnistame endile või mitte, kuid Siberi hirmu on suutnud venelased selle viiekümne aasta jooksul tugevasti istutada eestlase mällu, või tänapäeva geeniteooria järgi kinnistanud vastava Siberi geeni. Paljud on lahkunud manala teedele, paljud ei pea seda üldse rääkimisväärseks ja nii haigutab pealesõjajärgses ajas sellel kohal tühi auk.

Loodame selle tänase looga ehk leida veel neid kes kas ise või kelle tuttavad, omaksed osalesid või teadsid midagi vastupanuvõitlusest. Ei hakka siinkohal rääkima milleks see kõik, ainult et ei unustataks „Ilma minevikuta pole tulevikku“.

Vahel kuulnud ja mõnede ringkondade poolt levitatav „unustame“, mida? keda? kellele? Pole ju kedagi kes paluks talle andestada.

Tasuja. Säilinud - või õigemini öeldud venelaste poolt siia jäetud - julgeoleku materjalidest leiame et 18. märtsil 1948. aastal avastati relvaladu Pikal tänaval. Kätte saadi kaks vintpüssi, automaat ja lõhkeainet. Seoses sellega arreteeriti aprilli algul kooliõpilased Olav Kivistik 1932, Endel Nugis 1930, Harri Karro 1930, Olev Soolo 1930, Uno Kutsar 1931, Heino Gruft 1931 ja Aldo Jürgen 1930 2. keskkoolist, Heino Kutsar 1932 tööstuskoolist, Eduard Kull 1930 kaubanduskoolist ja pagariõpilane Harri Helinurm 1928. Uurimisandmete järgi oli poistel organisatsioon „Tasuja“, mis oli asutatud septembris 1947. Oli organisatsiooni põhikiri mis oma olemuselt sarnanes organisatsiooni „Eesti Noored“ põhikirjaga. Enamus poisse olid kuulunud saksa ajal sellesse organisatsiooni. Organisatsioon „Eesti Noored“ asutati 1943, eesmärgiga luua alus noorsooorganisatsioonile „Noored Kotkad“ ja skaudid loodetava Eesti peatse vabanemise puhuks. Vastavalt olukorrale, nagu Eesti Leegion, nii ka Eesti Noored kandis väliselt saksalikku võõpa, kuid nii mehed kui poisid olid väljas oma Eesti eest.

Tasuja otsene eesmärk oli kui nii võib öelda sõjaline. Relvade kogumine metsavendade jaoks kui ka sõja puhkemise puhuks läneliitlaste ja venelaste vahel enda jaoks, et astuda välja kodude kaitseks. Kavatseti isegi metsaminekut võitluse alustamiseks. Tollal uskus iga tõsimeelne eestlane, kohe - kohe sõja puhkemist. Usuti surmkindlalt kuulsat Churhilli kõnet 5. märtsil 1946 Fultonis, kus lubati kõigile rahvastele ennesõjaaegne staatus.

19. juuni 1948.a. Leningradi sõjaväeringkonna Sõjatribunali istung jagas kõigile poistele paragraafide 58-1a ja 19-58-8 järgi võrdselt 25 aastat. Mõõdamines öelduna praktiliselt kõikide Viljandis arreteeritute, nüüd ja hiljem, süüteo vormistamisel osales ka igale vanemale viljandlasele tuttav, mõrvar Edgar Tomusk.

Roheline Rist Lendlehtede tegemise ja levitamise eest andis ENSV Ülemkohus 31. juulil 1948 organisatsiooni liikmeile Tööstuskoolist Erna Orav 1926 ja Valve Pahlma 1929 6 aastat. Mingit erilist tegevust julgeoleku andmeil ei olnud.

Sama patu eest, lendlehed, medkooli õpilastele Endla Pukk 1930, Salme Pukk 1931, Eha Lukats 1931, igale 25 aastat ja Eha-Luccezia Siiman 1930 „ainult“ 8 aastat sõjatribunali poolt 25. märtsil 1949.a. Ilus kingitus küüditamise päeval.

Triumviraat 30. oktoobril 1948 toimus kahe keskkooli b klassi abiturientide, poiste ja tütarlaste kooli, ühine ennesõjaeelse traditsiooni kohaselt lõpumärkide pühitsemise pidu Viiratsis ühe õpilase kodus. Poistekooli lõpumärgil oli Kaitseliidu Sakala maleva kotkas, ilma Eesti vapita ja märk oli teostatud sini-must-valge värvikombinatsioonides. Et peol ei puudunud ka alkohol, siis muutus pidu ülemeelikuks ja kas ettekavatsetult või spontaanselt oli ka nõukogude võimuvastaseid väljendusi

Selge et sarnasel massüritusel, kahe klassi praktiliselt kõik õpilased, ka ilma koputajateta oleks jõudnud ja võibolla jõudiski, seal toimunu julgeoleku kõrvu. Osavõtjad näitavad koputajatele.

Ka julgeolek ei olnud enam eilne ja koheselt ei järgnenud midagi, vaikus. Võib eeldada et juba enne seda oli julgeolekul mingi teave salajase organisatsiooni olemasolust. Vaikiva jälgimise tulemusel, jõudis julgeolek arreteerimiseni. 30. detsembril täpselt 2 kuud pärast lõpumärkide pidu arreteeriti Edgar Lond, Endel Kingsepp, Udo Josia, Eduard Kala poistekoolist ja Fiive Vainola tütarlastekoolist. 15. jaanuaril järgnes õpetaja Johannes Kurriku arreteerimine.

Märtsiks oli julgeolekul selge ka organisatsiooni „Triumviraat“ olemasolu, ilmselt ühe kaasõpilase ülekuulamisel saadud jutust, sest ta oli keeldunud organisatsiooni astumast kui talle tehti ettepanek. Nüüd järgnes juba kavakindel arreteeritute töötlemine. Selle juhtideks olid juba detsembris arreteeritud nelikust kaks, Josia ja Kala. Aprillis arreteeriti ülejäänud liikmeskond, Rein Põllumaa, Meinhard Kirm, Oskar Saare, Arno Keernik, Arnold Sula, Gunnar Maidesoo, Heinrich Siigert, Johannes Kivimäe.

Selle grupiga jõudis julgeolek valmis juuniks ja Jaanipäeval 24. juunil 1949 premeeris Leningradi sõjaväeringkonna sõjatribunal kõiki 25 aastaga, väljaarvatud Lond ja Kingsepp kes ei kuulunud Triumviraati, said 10. Vainola sai 7 aastat, kuid ta vabastati kassatsioonikaebuse põhjal.

Tegelikult Triumviraat ei teinud oma olemasolu ajal mitte midagi, ei nõukogudevastast ega nõukogude poolt. Organisatsiooni liikmed olid veendunud rahvuslased, omavahel moodustasid sõpruskonna ühiste huvide, kirjandus, filosoofia, sport põhjal. Tunnistati vajadust olla valmis sõja puhkemise korral välja astuma kodude kaitseks. Antud ajal tegeldi eneseharimisega ajaloolisel-rahvuslikul pinnal. Et kõigil seisis ees keskkooli lõpetamine ja lahkumine, kes edasi õppima, kes tööle, siis mõeldi edaspidisele omavahelisele sidepidamisele. Omavaheliseks sidepidamise parooliks võeti mängukaart risti kolm.

See seltskond oli Triumviraadi tuumik. Kas tol hetkel ei olnud julgeolekul rohkemat teavet, või mingil muul kaalutlusel, aga kolm Triumviraadi poissi, nüüdsed üliõpilased August Kõre, Arno Peet, Udo Kaljumäe arreteeriti alles veebruaris 1950 ja nendega koos Ruth-Maire Mandel ja Laine Palo samuti üliõpilased, endised tütarlaste keskkooli õpilased. Nendele andis Moskva Erinõupidamine igale 10 aastat. Paragraafid samad 58-1a ja 58-11 mis poolteist aastat tagasi 25.aastaks mõistetutel.

Risti Kolm Sama Triumviraadi toimiku materjale kasutades oskas julgeolek kokku panna veel ühe nõukogudevastase organisatsiooni, pannes talle nimeks

Risti Kolm, mis oli tegelikult Triumviraadi parool-tunnussõna.

Kogu lugu seoti 1939. aastal „Umsiedlungi“ läbi Eestist lahkunud Irina-Britta Almazovaga. Elanud ümberasujana praeguse Poola territooriumil, ilmselt osalenud juba sakslastevastases Poola vastupanuvõitluses, tuli ta 1947. aastal illegaalselt Eestisse. Elas illegaalselt Aino-Laine Jürissoni, kes ise oli hiljem küüditamise kartuse pärast illegaal, juures. Nende mõlema arreteerimisel ja mingite eelmiste gruppide ülekuulamise materjalide alusel, süüdistati Almazovat Eestisse Poola vastupanuliikumise kogemuste toomisel võitluseks nõukogude võimu vastu. Kogu loo puänt oli et Almazova ei olnud NSVL kodanik. Nendega osati veel siduda ja arreteerida Heino Ardma, Heino Vendelin, Heino Kalev, Juhan Maidlo ja Ülo Killar. Ja saigi kokku organisatsiooni Risti Kolm.

Arreteerimised toimusid 2. veebruarist 12. veebruarini, ainult Kalev arreteeriti alles 5. juunil 1950. Erinõupidamine 27. jaanuaril 1951 andis neile 10 aastat, väljaarvatud Maidlo ja Killar kes said 7 aastat

Almazova suhtes rakendati paragraafi 58-4, mis kõlab järgnevalt - *Rahvusvahelise kodanluse sellele osale, kes kapitalistliku süsteemi asemele tulnud kommunistliku süsteemi õigusvõrdsust mitte tunnustades püüavad seda kukutada, samuti selle kodanluse mõju all olevaile, või tema poolt vahetult organiseeritud ühiskondlikele rühmitustele ja organisatsioonidele ükskõik mis viisil abi osutamine vaenulike tegude teostamises NSVL vastu – toob kaasa mitte alla 3 aastat vabadusekaotust koos vara konfiskeerimisega, kuni mahalaskmiseni või NSVL kodakondsuse äravõtmise ja NSVList väljasaatmiseni.*

Tänapäeva lugejale. Nõukogude Liidust väljasaatmist ja kodakondsuse äravõtmist, peeti raskemaks karistuseks kui mahalaskmist. Sest ei saanud olla midagi pühamat kui nõukogude kodakondsus. Meenutage omaaegseid filme, paljaksrebiva rinnaga madrus: „streljaj gad“ või „krasnokožuju knizku kak joša“.

Järgnes veel rida kohtuprotsesse nõukogudevastaste kuritegude eest. Mõnel puhul mainitakse ka organiseeritust.

ENSV Ülemkohus 09.08.1949 - Elvi Toss 1930 Viljandi 1 KK, Silvia Sild 1930 Mustla KK, Salme Takk 1928 kodune, Anna Valgus 1914majahoidja. Lendlehed ja nõukogude vastane propaganda. Igale 10 aastat

Tribunal 12.04.1950 - Ingrid Maslennikova 1931 1 KK, Milvi Sari 1933 Viljandi muusikakool, Aleksander Pasti 1926 Viljandi muusikakool, Meedi Sisa 1927 tööline. Lendlehtede eest kolmele esimesele 25 aastat, Sisale 6 aastat

Tribunal 29.07.1950 Kooliõpilaste vastupanu alla võib paigutada ka järgmise grupi nende sünniaastate järgi, vaatamata toimikutes märgitud austava „kolhoosnik“ tiitli pärast. Viljandi vald - Ruti Laursoo 1935, Milvi Laursoo 1933, Lilli Laas 1932, Linda Laursoo 1911, kõigile 25 aastat paragraaf 58-9 järgi mis käsitleb poliitilist banditsismi - terrorismi, nii ka nimetati „terroristlik grupp“.

Tribunaal 97.12.1951 - „Peetrimõisa noored“ Kalju Siim 1932, Rein Koort 1933, Hans Kihno 1933 paragraafide 58-1a ja 58-11 järgi igale 25 aastat

Ja austatud **ENSV Ülemkohus** väänas veel kahele poisile Lembit Kolga 1935 Säreveere tehnikum ja Vello Soots

Vana-Võidu tehnikum 17.07.1954 juba peale isakese surma nõukogudevastase propaganda eest 10 ja 8 aastat, nimetades neid organisatsiooni „**Must Surm**“ liikmeteks.

Arhiivitoimikute järgi tegutsesid veel Kalmetul „Põrandaalune Partisnide Komitee (Põrk, Audla, Mooste, Asse, Vunder, Pärtma...). Tännasilmas „Põrandaalune Partisanide Keskkomitee (Iila, Päeva ...)

Viljandis alles 1955. aastal „Eesti Vabariigi Noorsoo Põrandaalune Partisanide Komitee“ kuhu kuulus üle 20 õpilase. Mati Lette 1940, Enno Looga 1941, Vaino Vaarpuu 1938, Oskar Raudpuu 1935, Ago Rohtlaid 1941, Lembit Lehtmets 1937, Kuldar Suits 1941 2. keskkoolist Arne Asu 1939, Villu Soasepp 1939, Jaan Teppan 1938 õhtukoolist, Arno Peedu 1941 Abjast, Mati Kullas 1940, Arvi Lootsman 1937, Enn Voolaid 1943, Endel Käamer 1939, Enno Raidur 1940 Tallinna kalandustehnikumist.

Veel 21 nime anti eraldi nimekirjana KGB IV osakonnale kasutamiseks. Viljandis tegutsesid sel alal auväärased kgbeelased Bušujev, Klovov, Prihodko, Martihhin ja neid truult abistavad tõlgid Valner, Orlova, Timofejeva.

Ajad olid juba siiski muutunud. Isake ja Lavrenti olid lahkunud ja nn Vorošilovi amnestia, millega vabastati kriminaalkurjategijad ja anti suunitlus eriti noorte poliitiliste süüasjade läbivaatamiseks, olid toimunud. Tegelikult oli julgeolek peata. Neid eespoolnimetatud noori ei arreteeritud vaid nende kohta kasutati sõna „profülakteeritud“. Mida konkreetselt selle all mõeldi on teadmata.

Käesoleva kirjutise autorile tegi pidevalt piinlikkust kui Bušujev linnavahel vastu tulles, astus juurde, keerutas pintsaku või mantlinööpi ja tundis muret ega keegi liiga ei tee, näidates oma „heahtlikku hoolitsust“. Sellesse kuulus ka see et kolmel korral aastatel 1957-1980 nõudis Bušujev arhiivist omale uueks tutvumiseks välja minu toimiku. Leiva pidi ju ausalt välja teenima.

„Inimesed olge valvsad“

Lõpetuseks see mis juhtus aastal 1941. Oma luuasaamise kibeduses, mõrvad Tartu, Kuresaare ja Viljandi vanglas, sisuliselt süütute kooliõpilaste mõrvamine Kirovi vanglas **ja võib?**

Septembris 1940 grupp Viljandi 2 keskkooli koolipoisse otsustasid luua organisatsiooni võitlemiseks pealetungiva vene ja kommunistliku ideoloogia vastu. 10 oktoobril 1940 kümnekond poissi marssisid valvesammul „vasakule vaat“ ümber Vabadussõja ausamba mis asus praeguse parteimaja või nn ametitemaja kohal. Samal õhtul peeti osa poisse miilitsa - jällegi miilits, mitte julgeolek - poolt kinni ja viidi ülekuulamisele. E. Kivisillalt saadi kätte lendleht: „Stalin tuleb üles puua, Hitler vangilaagrisse“. Algselt poisse ei arreteeritud. Järgmisel päeval otsustasid poisid organisatsiooni lõpetada. Kunagi oktoobris aga Lossimägedes otsustasid õpilased Klein, Lõhmus, Härm, Schults luua organisatsiooni mis tegeleks ainult propagandaga, lendlehtedega. Juhiks kutsuti Soolo.

See grupp andis välja ja levitas lendlehti „Vaba olgu Läänemeri, vaba Eesti rand ja saar“, „Varest tõrvata ja partei juhti surmata“, ümbertehtud sõnadega Internatsionaal ja punahõnguline luuletus „Uuele Eestile“, mille ridade esitähed ülevalt alla andsid välja „Laku perset Stalin“. Kõik need on tõlgitud toimikus vene keelde,

väljaarvatud „Laku perset Stalin“. Paljud tõlgid ei julgenud ülekuulamistel tõlkida uurijale sarnaseid väljendusi ja muutsid omaalgatuslikult sõnu, samuti tihti ka uurijad ei julgenud sarnaseid sõnu paberile panna. Sarnaste sõnade eest võis ülekuulaja enda kinni panna kui vaja.

Julgeolek aga töötas vaikselt edasi ja Edgar Kivisild arreteeriti 4. märtsil 1941. 30. mail arreteeriti Elmar Soolo, Valdek Schults, Helmut Säask ja Edgar Mihkli, paragraafide 58-10 ja 58-11. seega grupiviisiline nõukogudevastane propaganda. Toimikus on mainitud ja ka süüteod olemas, kuid ei arreteeritud Roland Särg (lendlehed), E.Raadik (viskas kommunistide ümbermatmisel nende luid prügikasti) Arvi Sova (kandis Eesti rahadest käevõru, smv sõrmust ja Sakala Partisanide Pataljoni märki), Ilmar Klein ja Heinaste (treenisid ronimist et viia lipp kirikutorni) Hans Mitt (kuulas välisraadiod, joonistas karikatuure).

10 juuni 1941 aasta V. Schultsi ülekuulamisprotokollis on märgitud organisatsiooni plaanid ja tegevuskava. Lendlehtede valmistamine ja levitus

Smv lipu kleepimine seinalehele

Sissemurdmine II algkooli, kus on täakidega puupüssid .

Üles otsida Vabadussõjas langenud õpilaste mälestustahvel

Muretseda relvi

Enesekaitse võtete õppimine

Edgar Kivisild viidi 13. mail Tallinna ja sealt 26 juunil Kirovi vanglasse. 26 juunil viidi Mihkli, Soolo, Säask ja Schults üle Tallinna samuti Kirovi vanglasse.

5. septembril toimus Uurali Sõjaväeringkonna sõjatribunali istung, lisati paragraafid 58-1a ja 58-2. Kivisild, Soolo, Säask, Mihkli mõisteti mahalaskmisele ja Schultsile 10 aastat. NSVL Ülemkohtu Sõjakolleegium jättis otsuse jõusse ja 9. detsembril 1941 saabus Kirovisse korraldus koheselt otsus täide viia.

9. detsembri 1941. aasta Kirovi vanglas koostatud aktis on mahalaskmise kellaajad, Soolo 18.20, Mihkli 19.05, Kivisild 19.20, Säask 19.30. Laibad koos riietega maeti maha. Vanglaülem Šumilov, korpusevanem Tšistopolov, Uurali sõjatribunali prokuröri abi Minin. Selliselt lõppes nelja koolipoisi elutee sisuliselt selle eest et nad ei olnud rahul kehtiva võimuga.

Vangilaagris suri 11. märtsil 1942 Valdek Schults. Pealesõjaagetest arreteeritustest surid vangilaagris Edgar Lond 14. augustil 1954, õpetaja Johannes Kurrik 18. märtsil 1954 ja õpilane Arno Peet hukkus kivikarjääris varingu läbi 23. novembril 1951

Nende 6 õpilase ja õpetaja nimed väärivad jäädvustamist marmortahvlil Maagümnaasi umi seinal

Lugeja, kui Sa tead midagi tollastest sündmustest, võta ühendust tel. 43 35 617 või 53 345 244.

Metsavenna muuseumitoa avamine

18 mail Nursi koolimajas

Kaks vabariiki

Ja ongi saamas teoks interrinde unistus, Kirde-Eesti autonoomse oblast. Ei lähegi vaja viiendat kolonni, tänavaklusi ja muid vägivallaga võimuhaaramise vahendeid..

Ainult nimi on Tallinn ja muistse vabadusaja kombe kohaselt linnapea - linnusevanem, maavanem nagu muistne Lembitu. Mitte roiskuva Lääne president või peaminister.

Tasa ja targu. Nii ütleb eesti vanasõna. Sama ütleb ka naabrimehe „tiiše jediš, dalše budes“. Tasapisi on Edgar sõitnud juba 20 aastat, peale seda kui Jeltsiniga Tallinnas sõlmitud leping kaotas kehtivuse augustiputši ajal Eesti Ülemnõukogus Eesti Komitee „rahvavaenlaste“ nõudmise läbi

Uudised Tallinna linnavalitsuse loal ja korraldusel kino Sõprus ette paigaldatava korstnapühkija monumendi lugu tuletas järjekordselt meelde kõik selle mis kahekümne aasta jooksul siin sündinud on.

9. mai auks tuleb Estonias kontsert

Piinlik ja kurb. Kas lugupeetud Eri Klas ikka annab endale aru? Kui teatrimaja võib ennast veel kuidagi vabandada rahaga. Kas siis Eri Klas müüs end 30 hõbeseekli eest?

.....Samuti asetame pärjad Arnold Meri ja Endel Puusepa hauale.

9. mail esinevad Vene kultuurikeskuss Vene siseministeeriumi „helesiniste barettide“ ansambel.

....Sõidan 9. mail Moskvasse eurooplasena, ütleb president.

Nikolai Uspenski - Ühine mälestamine on võimalik, kui eri pooltel sõdinud veteranidega tegelevad organisatsioonid võtavad omaks sõja tagajärjed, nii nagu neid väljendati Nürnbergi protsessil, ega loo agressorist kangelasmüüti.

Lõpuks ei olegi tähtis kas Tallinn on Kirde-Eesti või mitte, võim libiseb enam ja enam venemeelse Keskerakonna kätte. Sõprus ja koostööleping „Ühtse Venemaaga“ on kindlaks garantiiks toetuseks ja kohaks kuhu minna kui vaja.

Kelle käes on majandushoovad, see on ka poliitilisel maastikul tegija. Asjata ei nuta ka tavakodanikud välismaalastele maade - metsade mahamüümise pärast.

Saksamaa ja kuigivõrd võib nüüd ka öelda seda Ukraina kohta on viimased näited.

Värskel on praegu silme ees kuidas Janukovitsi võimule saades tehti pööra taas Venemaaga liitumisele. See mida Juštšenko oli suutnud teha Ukraina keeramisel avatud Lääne suunale, muutub nüüd olematuks.

Meie peame siin tänama ainult Mart Laari ja tema valitsust ja muidugi ka kõiki järgnevaid Eesti valitsusi, kes jätkasid ja jätkavad edasi Laari poolt valitud Lääne kursil. Nii raske kui see ka tollal, varsti kakskümmend aastat tagasi oli, muutudes paljude silmis ebapopulaarseks, oleme suure idanaabri raudsest haardest vabaks saanud ja võime rahuliku südamega vähemalt selles suhtes tulevikku vaadata.

Muidugi Janukovits, kuipalju ta üldse ukrainlane on, on algusest teada Moskva meelne, sellepärast on kuigipalju

määrav ka see, et tehti algust iseseisvuse loovutamise omaalgatuslikus korras. Müüdi maha Ukraina sõltumatus venelastele Sevastopoli loovutamisega. Juba varem on Venemaa nõudnud Krimmi tagasiandmist Vene Föderatsioonile, nüüd peale Sevastopolit muutub see kindlamaks. Mille eest? Venemaa gaasi eest. Ja kindlasti leidub ka tavakodanike seas hulгим neid kes kiidavad Janukovitsit gaasihinna kolmandiku võrra odavnemiselt.

Saksamaa ja Nord-Stream.

Rahvatarkus ütleb: „mida kibedam vits, seda armsam laps“.

Napoleoni Prantsusmaa Pariisi ratsutasid sisse vene kasakad ja Prantsusmaa lakkas olemast suurriik. Tänaeni armastab prantslane Venemaad ja venelast, nagu laps pärast triibulisi ema.

Berliini vallutasid ja vägistasid saksa naised venelased. Mitte ainult „ossid“, keda 45 aastat töödeldi armastama venelast, vaid ka „wessid“, vaat et veel agaramad oma sõprusehulluses, annavad end teadlikult majanduslikult vene lõa otsa.

Aga see peksasaanu sündroom kintsukaapamises, mida paneme nüüd süüks prantslastele ja sakslastele on ju ikka veel sama tugevalt ka paljudel meis endis.

Jälgides valimisi ja valimistulemusi võime öelda et viimase kümne aasta vältel on Keskerakonna valijate arv natuke siia-sinna üks neljandik. Igast valimas käijast annab hääle Keskerakonnale iga neljas valija. Võib kindlalt väita et Keskerakonnal on oma kindel valijaskond.

Kes siis on need „daamid roosas?“ Valdavalt pensionärid ja pensionieelikud. Et osa nendest pensionäridest on saanud venelaste läbi vatti ja viletsust, paneb kõige rohkem imestama, või siin ongi see kintsukaapamise sündroom. Muidugi paljud on müünud end Tallinnas 500 - 1000 krooni eest, nii nagu nüüd müüvad Merkel ja Janukovits sakslasi ja ukrainlasi.

Ei saa eitada ka seda et osa daame „roosas“ leinavad taga oma viiekümne aasta privileege, oma riigitrudust „ilusale lокkispeale“. Ja muidugi saamahaid, kes ei taha või ei saa oma luukerede pärast loobuda armsast idanaabrist.

See kuidas mõningad meie ärimehed on oma saamatuse tõttu ülesehitatud ainult idasuunalise äritegevuse ja nüüd kasutades igasuguseid vahendeid tahavad pöörata riiki tagasi sõltuvusse Venemaast, on suurem oht kui „daam roosas“.

Lugedes Jaan Krossi, saame teada et Toompealt valitseti Eestimaad, ainult mitte Tallinna. Allinnas Toompea sõna ei kuulatud, linn oli iseseisev sõltumatu. Toompea rahvale see küll ei meeldinud, kuid võimust või jõust jäi puudu et allinna korrale kutsuda.

Allinna iseseisvusele on nagu vesi veskile Vene saadiku sebumine Tallinnas ja ka mujal Eestis 9. mai tähtpäeva korraldamises. Ei olegi tähtis kes annab loa või ei anna, sest loaandjad ja mitteandjad on omavaheliste sidemetega niivõrd seotud, mida kõrvalseisja enamasti ei aima või ei taju.

Selja sirgu võiksid siiski ajada Klas ja Ilves.

Kas Nürnbergi, mida juba argelt on tunnistanud suurimaks õiguseväänamiseks ka lääneliitlased, peame nüüd Uspenski auks võtma oma iseolemise hinnanguks.